

Dosarul nr. 2ra-816/23
2-19164048-01-2ra-09062023

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Vulcănești (I. Botezatu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (G. Colev, A. Curdov, Ș. Starciuc)

Î N C H E I E R E

20 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Inspectoratul General de Poliție,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cîlcic Ilia împotriva Inspectoratului General de Poliție, persoane terțe Ministerul Finanțelor, agentul constator SST și ACR SSO al Inspectoratului de Poliție Comrat, inspectorul superior Uzun Dmitri cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Comrat,

c o n s t a t ă :

La 15 octombrie 2019, Cîlcic Ilia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General de Poliție, persoane terțe Ministerul Finanțelor, agentul constator SST și ACR SSO al Inspectoratului de Poliție Comrat, inspectorul superior Uzun Dmitri cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 22 martie 2019, aproximativ ora 17.15, în mun. Comrat, pe str. Lenin, în imediata apropiere de intersecția cu str. Fediko, a avut loc un accident în traficul rutier, în urma căruia au fost implicate automobilul de model XXXX, condus de Cîlcic Ilia și automobilul de model XXXX condus de Mihail Doicov, au primit deteriorări tehnice.

Cu privire la acest fapt, agentul constator, reprezentat de inspectorul superior al SST și ACR SSO al Inspectoratului de Poliție Comrat, Uzun Dmitri, a efectuat verificări, în urma căruia pe numele reclamantului a fost întocmit procesul-

verbal de contravenție nr. MAI01859993 din 10.04.2019, potrivit căruia a fost constatat vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (1) din Codul contravențional, pentru ce a fost sancționat cu 18 unități convenționale, ce constituie 900 de lei, cu aplicarea a 5 puncte de penalizare.

Procesul-verbal cu privire la contravenție menționat a fost contestat în instanța de judecată și, prin hotărârea irevocabilă a Judecătorei Comrat din 04.06.2019, a fost admisă cererea de contestare, iar decizia agentului constatator din 10.04.2019, luată în urma examinării procesului-verbal de contravenție MAI01 859993 din 10.04.2019, conform căruia a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute la art. 242 alin. (1) din Codul contravențional, pentru ce a fost sancționat cu 18 unități convenționale, ce constituie 900 de lei cu aplicarea a 5 puncte de penalizare, a fost anulată și s-a dispus încetarea procesului, având în vedere că nu există faptul contravenției în acțiunile sale.

Pentru protejarea în mod corespunzător a intereselor sale în cadrul procesului contravențional, la 10.04.2019, a fost încheiat un contract de asistență juridică cu avocatul Ruslan Ahmedov, care a estimat serviciile sale pentru reprezentarea intereselor sale la 2500 de lei, fiind achitate conform bonului de plată seria DAA nr. 02900008 din 10.04.2019.

La 07 august 2019, a trimis o cerere către IP Comrat pentru rambursarea benevolă a cheltuielilor suportate de el pentru acordarea asistenței juridice, care a fost respinsă în mod neîntemeiat prin răspunsul nr. 34/19/1-6072 din 16.08.2019.

După cum rezultă din răspunsul enunțat, IP Comrat consideră că repararea prejudiciului material și moral cauzat de acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanței de judecată poate avea loc doar în cazul arestării ilegale pentru o infracțiune, reținerii ilegale pentru o infracțiune sau aplicării ilegale a unei amenzi pentru o infracțiune de către instanța de judecată, considerând că în cazul său nu are dreptul de a solicita repararea prejudiciului. În afară de cele menționate, IP Comrat consideră că, potrivit art. 383 alin. (1) din Codul contravențional, cheltuielile de retribuire a apărătorului și alte cheltuieli aferente procesului contravențional se suportă de contravenient, dacă a fost aplicată o sancțiune contravențională, în modul stabilit de legislație, în care, în cazul accidentului rutier, care a avut loc prin hotărâre definitivă a fost recunoscut vinovat Doicov Mihail, adică șoferul celui de-al doilea vehicul.

Concluziile IP Comrat le consideră ca fiind vădit ilegale și în consecință consideră că respingerea cererii sale este nefondată.

Astfel, reclamantul a declarat că, reieșind din dispozițiile legale, în calitate de persoană atrasă în mod ilegal la răspundere pentru contravenție, are dreptul la restabilirea drepturilor sale și la despăgubiri pentru prejudiciul material și moral care i-a fost cauzat.

Concluziile IP Comrat consideră ca fiind neîntemeiate, întrucât potrivit art. 3 din Legea nr. 1545 din 25.02.1998, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau

țara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești.

Reclamantul consideră că argumentul potrivit căruia nu are dreptul la repararea cheltuielilor pentru asistența juridică care i-a fost acordată de către cel care a fost recunoscut vinovat ulterior - Mihail Doicov - este în mod evident ilegal, deoarece după cum rezultă din procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința acestuia, anume el a fost contravenient, ci nu Mihail Doicov, care a fost considerat în mod eronat ca fiind parte vătămată de către agentul constatator. Nu este vina lui Mihail Doicov faptul că agentul constatator, neclarificând situația, l-a recunoscut ca parte vătămată, iar pe el ca contravenient și, prin urmare, nu are niciun temei legal pentru a-i imputa cheltuielile de asistență juridică în ceea ce privește tragerea la răspundere pentru contravenție.

A indicat că, pentru întocmirea cererii de chemare în judecată și reprezentarea intereselor sale în instanțele de judecată în prezenta cauză civilă, a încheiat un contract de asistență juridică cu avocatul Ahmedov R.D., care a estimat serviciile sale la 3000 de lei, conform bonului de plată seria DAA nr. 02900013 din 10.10.2019.

Astfel, reclamantul solicită repararea cheltuielilor aferente asistenței juridice care i-a fost acordată în cauza contravențională în suma de 2500 de lei, precum și repararea cheltuielilor pentru asistența juridică care i-a fost acordată în suma de 3000 de lei în prezenta cauză civilă - în total 5500 de lei.

Totodată, pe lângă prejudiciul material, tragerea ilegală la răspundere pentru contravenția săvârșită i-a fost cauzat și prejudiciu moral, deoarece se afla într-o stare de stres, în pofida faptului că nevinovăția sa în accidentul de trafic rutier era evidentă, din cauza tragerii ilegale la răspundere pentru contravenția pe care nu a comis-o, a fost nevoit să se îngrijoreze mai bine de două luni, cât a durat procesul, fiind o persoană cu dizabilități, a fost nevoit să-și cheltuie timpul personal pentru a-și dovedi nevinovăția sa, a fost nevoit să nu-și folosească vehiculul pentru circulație din cauza necesității de a-l examina de către compania de asigurări, după ce a dovedit că nu a fost vinovat de accidentul de trafic rutier.

Separat, acesta a mai menționat că, chiar și după ce a fost tras ilegal la răspundere pentru contravenție, IP Comrat nu și-a recunoscut vina în aceasta și nu a reparat în mod benevol prejudiciul care i-a fost cauzat, încercând să transfere povara responsabilității către șoferul unui alt autoturism, ceea ce a sporit și agravat suferințele sale psihice și, prin urmare, mărimea prejudiciului moral care i-a fost cauzat.

Prin urmare, reclamantul consideră că repararea prejudiciului moral care i-a fost cauzat în urma tragerii ilegale la răspundere pentru contravenție este posibilă prin plata unei despăgubiri bănești, pe care o estimează la 50 000 de lei.

Prin hotărârea din 14 iulie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, a fost admisă parțial acțiunea.

A fost încasată de la Inspectoratul General de Poliție al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova în beneficiul lui Ilia Cîlcic suma prejudiciului material sub formă de servicii juridice prestate în mărime de 2 500 de lei, prejudiciului moral în mărime de 25 000 de lei, precum și cheltuielile de judecată pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 3 000 de lei (f.d. 99, 115-125, vol. I).

La 01 august 2022, Inspectoratul General de Poliție al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 14 iulie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești (f.d. 103-104, 106, vol. I), pe care l-a completat la 28 octombrie 2022, prin care a solicitat casarea hotărârii Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești din 14 iulie 2022 (f.d. 137-141, vol. I).

Prin decizia din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Comrat, a fost respins apelul incident a lui Cîlcic Ilia și admis apelul depus de Inspectoratul General de Poliție.

A fost modificată hotărârea Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești din 14 iulie 2022, în partea cuantumului prejudiciului moral, micșorând mărimea acestuia de la 25 000 de lei la 1000 de lei.

În rest, a fost menținută hotărârea judecătorească (f.d. 167-183, vol. I).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că ilegalitatea acțiunilor agentului constator în întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție în privința lui Ilia Cîlcic, care a fost cu certitudine constatată și confirmată prin hotărârea judecătorească instanței de fond, prin urmare, I. Cîlcic, în calitate de persoană trasă în mod ilegal la răspundere, are dreptul la restabilirea drepturilor sale și la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma tragerii ilegale la răspundere pentru contravenție.

Instanța de apel a apreciat ca fiind corecte concluziile instanței de judecată că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie încasate de la pârât în favoarea reclamantului, dar a considerat că ar trebui să fie modificat în ceea ce privește cuantumul prejudiciului moral, și anume, prin micșorarea cuantumului acestuia de la 25000 de lei la 1000 de lei.

La 22 martie 2023, prin intermediul poștei electronice, Inspectoratul General de Poliție a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă integral ca fiind neîntemeiată (f.d. 5-9 verso, vol.

II). În motivarea recursului, recurentul a reiterat argumentele indicate în cererea de apel.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Comrat a pronunțat dispozitivul deciziei la 14 decembrie 2022.

La 22 februarie 2023, copia deciziei din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Comrat, a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f.d. 184 vol. I), fiind recepționată de recurentă la 28 februarie 2023 (f.d. 189, vol. I).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Inspectoratul General de Poliție, la 22 martie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 09 iunie 2023, a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de Inspectoratul General de Poliție, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție, anexate la materialele dosarului (f.d. 19, vol. II).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Inspectoratul General de Poliție a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenței cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Inspectoratul General de Poliție, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Inspectoratul General de Poliție.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Aliona Donos

Ion Malanciuc